

≡ Eesti
≡ Kontsert

RAIMO KANGRO 75

Rahvusmeeskoori hooaja avakontsert

admirals

Eesti Kontserdi hooaja peatoetaja

admirals.group

Admirals Group AS

N 26. SEPTEMBER 2024 19.00 Estonia kontserdisaal

RAIMO KANGRO 75

Eesti Rahvusmeeskoori hooaja avakontsert

Raimo Kangro (75) ja õpilased (Kõrvits, Steiner, Kaumann,
Krigul, Kruusimäe)

Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent Mikk Üleoja

Raimo Kangro (1949–2001)

„Ülemlaul“ (2001), piiblitekst (Ülemlaul, laused ptk 1–4)

Tõnis Kaumann (*1971)

„Hanna kiidulaul“ (2021), piiblitekst (1 Sm 2:1–10)

Solistid Kuldar Schüts (I tenor), Mikk Dede (II tenor),
Ott Indermitte (bariton) ja Rasmus Erismaa (bass)

Aare Kruusimäe (*1972)

seaded:

Pärnu-Jaagupi rahvaviis „Ma tänan Sind“, tekst psalm 30:6b
Pühalepa vaimulik rahvaviis „Mu süda, ärka üles“ (2007)

Timo Steiner (*1976)

„Tarkuse laulud“ (2024, esiettekanne), tekst: Saalomoni õpetussõnadest

Solistid Kaarel Kukk (bariton) ja Rasmus Erismaa (bass)

Aare Kruusimäe

„Eest ära!“ (2007), tekst Anna Haava

Ülo Krigul (*1978)

„Das ist des Jägers Ehrenschild“ / „On jahimehe vapiau“ (2024, esiettekanne)

Tekst: Oskar von Riesenthal

Tõnu Kõrvits (*1969)

„Kuu triptühhon“ (2020), tekst: Doris Kareva „Täiskuubluus“

I

II

III, solist Karel Tohv (tenor)

Tõnis Kaumann

„Moria mai“ (2024, esiettekanne)

Solistid Oliver Povel (tenor) ja Ott Indermitte (bariton)

Tõnu Kõrvits

„Do Not Go Gentle into That Good Night“ / „Ära mine vagusalt sinna
lahkesse öösse“ (2024, esiettekanne), tekst: Dylan Thomas

Tähistame Raimo Kangro

*75. sünniaastapäeva, vaadeldes tema
koolkonda, mille üle võiks uhke olla
iga helilooja ja õpetaja.*

*Meenutan oma kooliaega, kui kõige
domineerivad nimed eesti uue
muusika maastikul olid Raimo
Kangro ja Lepo Sumera. Nende
teosed kõlasid kontsertidel sageli.
Sellest ajast on mööda läinud mõned
head aastakümned. Esiettekannete
autorite nimistus on nüüd heliloojate
järgmised generatsioonid, teiste
hulgas Raimo õpilased ning tema
õpilaste õpilased. Täna kontekstis
Raimo loomingut kuulates saab
rõõmuga tõdeda: küll kõlab värskelt!
Sahmakas särisevat energiat! Head
osasaamist nii sellest energiast kui
ka Raimo õpilaste teostest, millest
mitmed on valminud tänase kontserdi
tarbeks oma õpetajale mõeldes.*

*Aitäh Raimole sügava ja kestva jälje
jätmise eest eesti muusikalukku!*

– Mikk Üleoja

Raimo Kangro (21.09.1949 Tartu –
04.02.2001 Ruila)

Raimo Kangrol täitunuks selle
aasta septembrikuus 75. eluaasta.
Äratuntavalt omanäolise käekirjaga
helilooja, armastatud pedagoog ja
aktiivne muusikaelu organisaator
lahkus meie seast vaid 51-aastaselt,
kui teostamist ootasid veel nii paljud
loomingulised plaanid.

Raimo Kangro
Foto: Rahvusarhiiv

Kangro muusikaharidus algas klaveriõpingutega tema sünnilinnas Tartus ning päädis 1973. aastal helilooja diplomiga Tallinna konservatooriumis, kus ta tudeeris esmalt Jaan Räätsa ja seejärel Eino Tambergi klassis. Mõlemad õpetajad nägid noormehes paljutöotavat annet. „Minul oli talle vähem õpetada, kui temalt õppida,“ on meenutanud Rääts. „Tema tol ajal loodud klaveripalad on ju tänini tipp-pianistide repertuaaris.“ Tambergi sõnul oli Raimo Kangro erakordselt suure fantaasia ja väga eredate mõtetega üks tore ja lustakas noor inimene. „Tundsin kohutavalt rõõmu temaga tööd tehes ja no palju ma temaga tööd tegin – ta oli juba õppimise ajal küps helilooja ja ideed olid tal tõesti säravad ja mitmekesised. Ja ta oli ka üks mu esimesi, jah, kõige esimene lõpetaja.

See oli noorele õpetajale suur õnn nii andekat õpilast omada," on tõdenud Eino Tamberg.

Klassikaraadiole antud intervjuus (21.09.1999) tähendas Kangro, et „muusikat tegema õpetada ei saa mitte kedagi, aga see õpetamine seisneb vihjetes, viidetes, osutamistes. Ja siin on õpetaja isik kohutavalt tähtis – tema valib need vihjed ja osutamised vastavalt sellele, mida tema väärtuslikuks peab“. Hinnates kõrgelt oma õpetajaid, kuulas ja uuris Kangro hoolega nende tähtteoseid (Räätsa kontsert kammerorkestrile ja Tambergi „Concerto grosso“), muudest eeskujudest on ta esile toonud Mozartit, kelle puhul vaimustas teda autori mõttemaailm ja kujundikäsitlemise viis.

Eesti muusikapilti sisenes Raimo Kangro 1970. aastate alguses, kui Vanemuises tuli 1974. aastal menukalt lavale värskelt diplomeeritud noore helilooja esikooper, Boccaccio „Dekameroni“ – aineline „Imelugu“, mis üllatas kuulajaid biitmuusika rütmide ja vanamuusika vaimuka põimimisega. Lavamuusika jäi edaspidigi autori meelisalaks: valmisid veel kuus ooperit, neist viimasena helilooja tütarde Kirke ja Maarja Kangro libretol põhinev groteskne ooper „Süda“ (1999). Kangro kui laia žanrilise ampluaaga autori sulest sündis samuti hulganisti orkestri- ja kammerteoseid, klaveripalu,

kujundusmuusikat filmidele ja teatrilavastustele ning vokaal- ja koorioopuseid, ka lastelaule, kus ta on kasutanud sageli oma poetessist abikaasa Leelo Tungla tekste.

Raimo Kangrot on nimetatud eesti süvamuusika üheks temperamentsema helikeelega heliloojaks, kelle neoklassitsistliku ja rokkmuusika mõjustustega loomingust õhkub rütmi- ja mängurõõmu. „Nii elujaatavat muusikat nagu kirjutas tema, leiab harva. Naer oli selle üks komponentidest, kord lustakas, kord irooniline, vahel isegi sarkastiline,“ on märkinud muusikateadlane Mare Põldmäe.

Viljaka loometegevuse kõrval oli Raimo Kangro aastate jooksul ametis ETV muusikajuhina, Eesti Heliloojate Liidu konsultandina ja esimehe kohusetäitjana (lühikest aega ka esimehena), Eesti Muusikafondi direktorina ja festivali Eesti Muusika Päevad kunstilise juhina. Alates 1989. aastast õpetas ta kompositsiooni Eesti Muusikaakadeemias, kus tema käe all õppisid tänases Eesti muusikamaailmas tuntud heliloojad, nagu Tõnis Kaumann, Tõnu Kõrvits, Timo Steiner, Aare Kruusimäe ja Ülo Krigul.

Kangro õpetamisviisi võiks iseloomustada kujukalt Galileo Galilei mõttetega: „Inimesele ei ole võimalik midagi õpetada, küll aga võib aidata tal leida seda iseendas.“

Ta soovitas oma õpilastel endale truuks jääda, luues sellist muusikat, mis iseendale meeldib, ning teha seda naudinguga.

Olin Raimo Kangro esimene kompositsiooniõpilane ja mäletan selgelt ka oma esimest tundi, kus Raimo ütles muhedalt: „Kirjutage järgmiseks korraks midagi, mis teile endale meeldib.“

– Tõnis Kaumann

Raimo oli mulle õpetajaks-juhendajaks magistriõpinguis. Õppija julgustamine kirjutada muusikat nii, nagu talle endale meeldib ja õigeks peab, oli midagi ootamatult värsket ja olen proovinud sellest tarkusest ka oma heliloojateel juhinduda.

Kogu kompositsioonilise tarkuse ja originaalsete näpunäidete kõrvale hüppab aga Raimoga seoses meelde üks tore arutelu hoopis õlle originaalsuse üle. Nimelt kas Saku Originaal, nii nagu teda masstoodanguga pudelisse või purki villitakse, on originaal või on see originaali koopia...

– Timo Steiner

Raimo oli minu esimene õpetaja muusikaakadeemias. Ühes esimeses tunnis ütles ta mulle, et kirjuta sellist muusikat, nagu sinu seest tuleb. Lihtsamalt ja selgemalt ei saa seda öelda. Olen talle väga tänulik kõige eest ja igatsen teda väga.

– Tõnu Kõrvits

Olin Raimo Kangro hilisemaid üliõpilasi, kuid heliloojaga kohtusin varem isiklikumalt hoopis noore koorilauljana tema loomingu kaudu. Saalomoni õpetussõnade tekstile loodud koorilaulu „Joo vett oma august“ muusika kõneleb (muu hulgas) oma allikale truuskjäämise olulisusest. Sellele suunas Raimo teatud vormis mõtlemata ka oma õpilasi. Küsimust „kas see sulle endale ikka meeldib?“ on kuuldavasti kuulnud paljud õpilased, kes on mõne oma uue heliteosega tema töölaua taha istunud. Meeldimine meeldimiseks – kuidas keegi seda endale seletab –, omaenese kaevuga oli ta aga küll õige soone peale sattunud ja see eeskujuga hingestas.

Raimo tundidest mäletan praeguseks võrdlemisi vähe konkreetseid näpunäiteid, kuigi tean, et neid ju oli. Ühtegi vastust ta võlgu küll ei jäänud – ja küsimusi mul jagus. Need olid aktuaalsed selles hetkes ja kontekstis ning nende liigsuure üldistusjõuga talletamine olekski olnud ülearune. Talletunud on pigem see, kuidas ta tervitas ja hüvasti jättis, kuidas ta kahtles või kuidas väljendas mingit veendumust, kuidas ta kuulas ja vaatas, kuidas ta suhtles ja suhtus inimestesse enda ümber. Peale selle tundus mulle ühel hetkel, et tänu tema märkamatuks käendusele olin tema hõlma all kuidagi mingi omamoodi klubi uksest sisse saanud. Ta pühendas meid, oma noviitsistaatuses

tudengeid, omaenese tööalastesse ettevõtmistesse ja ühendas meid ka oma eriliselt mitmekesise kultuurilise läbilaskevõimega perekonnaringiga. See oli kindlasti olulisem kui küsimus, kas tsellode unisoon võiks kõlada pigem fagottide või metsasarvedega dubleeritult. Liiatigi olen vahel märganud, et mõnede tema antud – ja meelde jäänud – väga konkreetsete-printsipiaalsete soovitustega pean omis mõtteis seniajani lahendust otsivat dispuuti. Ehk et õppetunnid ei ole veel lõppenud. Ehk et võib-olla olulisim, mille õpetaja võiks õpilasele pärandada, on ülesanne, mitte lahendus.

– Ülo Krigul

Raimo juurde sattusin oma esimese loominguõpetaja Alo Põldmäe soovitusel, kes juhendas mu lapsepõlvekatsetusi 12. eluaastast. Raimo tundide atmosfäär oli kui heade sõprade kokkusaamine, saades märkamatu tarka juhendamist. Ta soovitas mind panna end kuulaja olukorda, et helitöö oleks talle loogiliselt jälgitav. Ja kindlasti ei surunud oma muusikalisi eelistusi peale, saime kujuneda vabalt ja rõõmuga. Aitäh, Õpetaja!

– Aare Kruusimäe

Raimo Kangro ja tema õpilaste teosed, mis tänasel kontserdil publiku ette tuuakse, on kõik seotud lähedalt ka Eesti

Rahvusmeeskooriga. Kava avalugu, Kangro „Ülemlaul“ (2001) sündis festivali Eesti Muusika Päevad tellimisel ja kõlas rahvusmeeskori esiettekandes Ants Sootsi dirigeerimisel 8. aprillil 2001 Estonia kontserdisaalis. Paraku ei saanud helilooja ise seda enam kuulda. Esiettekande eel kirjutas teose loomisprotsessiga lähedalt kokku puutunud autori abikaasa Leelo Tungal:

Raimo Kangro viimaseks lõpetatud teoseks jäi „Ülemlaul“, liubi nutulaulust viis ta enama jao endaga teispoosusesse kaasa... [...] Sestpeale, kui Raimo töötas arvutiga, olime tüdrukutega kordamööda, klapid peas, iga tema teose esimeseks publikuks. „Ülemlaulu“ valmimise järel tahtis Raimo, et kuulaksin seda mitu korda järjest, justkui püüdnuks ta Saalomoni sõnade kaudu öelda seda, mida ise ei osanud või ei söandanud. Arvuti tekitatud helisid ei saa võrrelda inimhääle ja instrumentidega, mida helilooja sisekõrv kirjutades arvatavasti kuuleb, seepärast ootan „Ülemlaulu“ elusat ettekannet nagu sõnumit igavikust – igavikust, mis asub siinsamas ja kõikjal. „Vaata, ta seisab meie seina taga, heidab pilgu aknaist sisse, vaatab läbi võrede!“ ütles kuningas Saalomon.

Raimo Kangro esimese õpilase **Tõnis Kaumanni** loominguuline amplituud ulatub kammerpaladest ja koorilauludest orkestriopustest

Tõnis Kaumann
Foto: Erakogu

ja lavateosteni, mida iseloomustab tehniline ladusus, absurdivarjundiga huumor ning stiiliallikate küllus: popist ja džässist Viini klassika ja gregooriuse lauluni. 2021. aastal valminud „Hanna kiidulaulu“ tellisid Kaumannilt Eesti Rahvusmeeskoor ja Mikko Üleoja, kes tõid teose esiettekandele sama aasta 28. septembril Vanemuise kontserdimajas. Oma uudisteose „Moria mai“ kohta on autor öelnud:

„Moria mai“ on pühendatud minu armsale õpetajale Raimo Kangrole. Teose tekstis on kasutatud fragmente Vahemere-maade ja ka eesti rahvaluulest. Kasutusel on vaid Raimo enda eesnimes sisalduvad häälikud.

Aare Kruusimäe on õppinud Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis klassikalist laulu,

muusikateooriat ning loomingut Alo Põldmäe juhendamisel. 1997. aastal lõpetas ta Eesti Muusikaakadeemia kompositsiooni erialal Raimo Kangro õpilasena. Kruusimäe töötab aastast 2000 Eesti Rahvusmeeskori kutselise lauljana

Aare Kruusimäe loomingus on kesksel kohal vokaalteosed, millest kaaluka osa moodustab vaimulik muusika. Aare Kruusimäe muusika on enamasti tonaalsete toetuspunktide ja traditsioonilise harmooniakäsitlusega, kust võib leida erksaid kujundeid ja erisuguseid stilisatsioone, mida kaunistavad laulvad meloodiad ning ilmestab teravmeelne suhtumine nii teksti kui ka muusikalisse materjali. Helilooja enda sõnul on tal mõjutusi Bachist Kangroni. (EMIK)

Aare Kruusimäe
Foto: Erakogu

Timo Steiner
Foto: Pildikompanii

Timo Steiner, kes õppis Raimo Kangro juures Eesti Muusikaakadeemia magistrantuuris, on avatud mõttelaadiga loojanatuur, kelle pikas oopuste nimekirjas on esindatud pea kõik põhižanrid. Sarnaselt oma õpetajaga on Steiner komponeerimise kõrval tegutsenud aktiivselt muusikaelu organisaatorina ja pedagoogina. 1999. aastal pani ta koos Ülo Kriguliga aluse Eesti Muusikaakadeemia Sügisfestivalile ning on kureerinud aastaid festivali Eesti Muusika Päevad. Ta on juhatanud ka mitmeid ETV muusika- ja kultuurisaateid. Steiner on olnud õpetaja ja direktor Tallinna Muusikakeskkoolis; 2021. aasta kevadel nimetati ta MUBA direktoriks. Timo Steineri sulest tuleb sel kontserdil esiettekandele meeskooriteos „**Tarkuse laulud**“.

Mäletan Raimo koorimuusikast maagilist fraasi „turgude peale, turgude peale“. See kummitab siiani. Kuna fraas pärineb Saalomoni õpetussõnadest, siis uurisin, mida tarka neis sõnades veel tarkuse kohta öeldakse. Otsisin siis välja kõik fraasid, milles sõna „tarkus“ sees, neid sai üle neljakümne, järjestasin need miski oma peas välgatanud sisemise loogika alusel ja seadsin lauludesse. Jääb siis üle kuulatamõtiskleda, kas maailm sest saab targem või maagilisem, kui ühte nii tarka sõna nagu „tarkus“ liiaga korrata. „Tarkus ja tarkus, tarkus ja tarkus...“

– Timo Steiner

Raimo Kangro ja tema õpilase Tõnu Kõrvitsa käe all EMTAs kompositsiooni tudeerinud **Ülo Kriguli** loominguline haare ulatub sümfooniaorkestri tellimustöödest elektroakustiliste installatsioonide ning teatri- ja filmimuusikani. Tema muusika on dünaamiline ja peidab endas erinevaid stiiliallikaid, helikeeles ühinemas postminimalistlik rütmienergia, sonoristlik tämbri mäng ja džässi-intonatsioonid. Koos oma õpingukaaslase Timo Steineriga on Ülo Krigul tegutsenud hoogsalt muusikaelu organisaatorina, mis on pälvinud ka laiemat tunnustust: 2006. aastal omistati neile Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali

Ülo Krigul
Foto: Birgit Püve

aastapreemia festivali Eesti Muusika Päevad korraldamise ja eesti kaasaegse muusika propageerimise eest.

Ülo Krigulilt kõlab sel kontserdil esmakordselt meeskooriteos „**Das ist des Jägers Ehrenschild**“ („**On jahimehe vapiau**“).

Das ist des Jägers Ehrenschild,
dass er beschützt und hegt sein Wild.
Weidmännisch jagt, wie sich's gehört,
dem Schöpfer im Geschöpfe ehrt!

On jahimehe vapiau
metslooma kaitsta, toita
ja teda vapralt võita.
Ning laulda Loojal kiidulaul!

Tekst koos viisijupiga on mõlknud meeles juba üle mitmekümne aasta. Tõttõelda tahtsingi selle vemmalvärsi omal ajal mingiks sünnipäevaks (võibolla mõneks vaheeksamiiks...) õpetaja Raimole pühendada, laenates muusikaliseks materjaliks kõike kangrolikku helilaadistikust ja hüplikust meloodiajoonisest väsimatult vahelduvate taktimõõtuden. Aga vormistamata see kingitus jäigi.

Algselt muistse saksa lauliku Oskar von Riesenthali sulest pärit tekst jõudis meie kõigini tollal turule paiskunud magusa ürditõmmise sildilt. Jäägu see lugeja guugeldada, millise täpsemalt. Igaljuhul jäi siis n-ö salvrätiku nurgale kritseldatud viisijupp aastakümneteks laagerduma ja jõuab tänu rahvusmeeskoori meeste tellimusele alles nüüd lavalauale.

– Ülo Krigul

Tõnu Kõrvits
Foto: Kaupo Kikkas

Raimo Kangro õpilastest on nii Eesti kui ka rahvusvahelisel muusikaareenil leidnud suurimat kõlapinda **Tõnu Kõrvits**, kelle poeetiline ja nägemuslik muusika viib kuulaja hüpnootilistele rännakutele looduse ja rahvapärimuse, inimhinge ja alateadvuse maastikele. Autori mitmepalgeline looming hõlmab kõiki traditsioonilisi muusikažanre alates lava- ja orkestriteostest kuni kammeroostest, koori- ja soololaulude ning filmimuusikani. Raimo Kangro mantlipärijana jätkab Tõnu Kõrvits heliloomingu õppejõu tööd Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

„**Kuu triptühhoni**“ (2020) Doris Kareva tekstile kirjutas helilooja Eesti Rahvusmeeskoorile nende 75 aasta juubeli puhul. Meeskoor tõi teose Mikk Üleoja taktikepi all esiettekandele 13. oktoobril 2020 Tartus.

Tõnu Kõrvitsa uudisteos „**Do Not Go Gentle into That Good Night**“ („**Ära mine vagusalt sinna lahkesse öösse**“) kannab pühendust tema õpetajale Raimo Kangrole. Teose aluseks on Walesi poeedi Dylan Thomase (1914–1953) luuleread.

Do not go gentle into that good night,
Old age should burn and rave
at close of day;
Rage, rage against
the dying of the light.

Though wise men at their end
know dark is right,
Because their words
had forked no lightning
They do not go gentle
into that good night.

Good men, the last wave by,
crying how bright
Their frail deeds might have danced
in a green bay,
Rage, rage against
the dying of the light.

Wild men who caught and sang
the sun in flight,
And learn, too late, they grieved it
on its way,
Do not go gentle into that good night.

Grave men, near death,
who see with blinding sight
Blind eyes could blaze
like meteors and be gay,
Rage, rage against the dying
of the light.

And you, my father,
there on the sad height,
Curse, bless, me now
with your fierce tears, I pray.
Do not go gentle into that good night.
Rage, rage against
the dying of the light.

Ära mine vagusalt sinna lahkesse öösse,
vanadus leegitsegu ja möiraku
päeva sulgudes,
mätatse, mätatse valguse
surmale vastu.

Ehkki targad mehed oma lõpus
teavad, et pimedus
on õige, sest nende harksõnad
pole tabanud välku,
nemad ei lähe vagusalt sinna
lahkesse öösse.

Head mehed karjudes
viimse laine viipel, kui säravalt
võinuksid nende nõdrad teod
tantsida haljas lahes,
mätatsevad, mätatsevad valguse
surmale vastu.

Pöörased mehed, kes püüdsid ja
laulsid lennul pagevat päikest
ja mõistsid liiga hilja, et kurvastavad
teda ta teel,
ei lähe vagusalt sinna lahkesse öösse.

Tõsised mehed surma lähedal,
kes pimestava pilguga näevad,
et pimedad silmad suudaksid
lõõmata kui meteoorid ja rõõmsad olla,
mätatsevad, mätatsevad valguse
surmale vastu.

Ja sina, mu isa,
seal kurval kõrgendikul,
nea, õnnista mind nüüd
oma raevuste pisaratega, palun.
Ära mine vagusalt sinna lahkesse öösse.
Mätatse, mätatse valguse
surmale vastu.

Tõlkinud Paul-Eerik Rummo

Mikk Üleoja
Foto: Jaan Krivel

Mikk Üleoja on lõpetanud 1997. aastal Eesti Muusikaakadeemia prof Ants Üleoja dirigeerimisklassis ja kaitsnud samas 2004. aastal muusikamagistrikraadi (juhendaja prof Toomas Siitan). Ta on laulnud Maailma Noortekooris (1989–1992), Eesti Rahvusmeeskooris (1994–1996), Eesti Filharmoonia Kammerkooris (1996–2000) ja gregooriuse laulu ansambelis Vox Clamantis (1998–2011).

Mikk Üleoja on olnud Püha Miikaeli poistekoori dirigent, kammerkoori Mattone ja Kaarli koguduse kontsertkoori peadirigent ning õpetanud dirigeerimist Viljandi Kultuuriakadeemias. Aastail 1998–2011 oli ta Eesti Filharmoonia Kammerkoori koormeister. Alates hooajast 2011/2012 on Mikko Üleoja Eesti Rahvusmeeskoori kunstiline juht ja peadirigent.

Mikk Üleoja dirigeerimisel on ilmunud kaheksa plaati, millest viis – Galina Grigorjeva autoriplaadid „In paradisum“ (2014) ja „Galina Grigorjeva muusikat meeskoorile“ (2023), Henrik Ødegaardi autoriplaat „Te lucis ante terminum“ (2016), „REGIRAM“ (2019) ja „Baltic Contrasts“ (2023) – on salvestatud Eesti Rahvusmeeskooriga. Eesti Filharmoonia Kammerkooriga salvestatud plaat „Luule, see ei tule tuulest“ (2007) sai Eesti Kultuurkapitali 2007. aasta preemia ning salvestis nimetati aasta parimaks kooriplaadiks. Galina Grigorjeva autoriplaat „In paradisum“ võitis 2015. aasta Eesti muusikaauhindade jagamisel aasta klassikaalbumi tiitli.

2014. aastal nimetas Eesti Kooriühing Mikko Üleoja aasta dirigendiks. Järgneval aastal omistati talle ja Eesti Rahvusmeeskoorile riiklik kultuuripreemia avalikkuse ette jõudnud väljapaistvate tööde eest. 2024. aastal pälvis Mikko Üleoja Valgetähe IV klassi teenetemärgi.

Sel hooajal oma 80. sünnipäeva tähistav **Eesti Rahvusmeeskoor** on üks tuntumaid ja mainekamaid meeskoore maailmas. Algselt *a cappella* teoseid esitanud meeskoor on kasvanud kogu maailmas tuntud professionaalseks kollektiiviks, kelle tegevuses on tähelepanuväärne osa suurvormide ettekannetel.

Koori asutas 1944. aastal eesti koorimuusika suurkuju Gustav Ernesaks. Järgnevatel aastakümnetel on koori juhitanud Harald Uibo, Uno Järvela, Olev Oja, Kuno Areng, Ants Üleoja, Ants Soots, Kaspars Putniņš jt. Alates hooajast 2011/2012 on koori kunstiline juht ja peadirigent **Mikk Üleoja**.

Rahvusmeeskoori repertuaar ulatub gregoriaani laulust 21. sajandi muusikani. Pidevalt Eesti Rahvusringhäälingule salvestav koor on teinud koostööd ka firmadega Deutsche Grammophon, Sony, Finlandia, Alba Records, GB Records, Virgin Classics, Aurora Ondine, Toccata Classics, SOOND ja Chandos Records.

2004. aastal võideti koorimuusika kategoorias Eesti esimese Grammy Sibeliuse kantaatide salvestise eest firmale Virgin Classics, kaastegevad tütarlastekoor Ellerhein, ERSO ja dirigent Paavo Järvi. Viimasel kaheksal aastal on kooril valminud seitse CD-plaati, millest esimene Galina Grigorjeva autoriplaat „In paradisum“ pälvis 2015. aastal Eesti muusikaauhindade galal parima klassikaalbumi tiitli. 2016. aastal ilmus Aurora kaubamärgiga plaat „Te lucis ante terminum“ norra helilooja Henrik Ødegaardi loominguga. Sony märgiga on 2018. aasta album Šostakoviči 13. sümfooniaga, kaastegevad Dresdeni Filharmoonikud ja dirigent Michael Sanderling. Ondine välja antud albumil kõlab Sibeliuse

„Kullervo“, kaastegev Soome Raadio sümfooniaorkester ja dirigent Hannu Lintu. Rahvusmeeskoori plaadil „REGIRAM“ kõlavad koori ning ansamblikoosseisu Celia Roose, Tuule Kann ja Robert Jürjendal esituses regilaulude seaded.

2023. aastal kevadel ilmus meeskooril kaks albumit – „Galina Grigorjeva muusikat meeskoorile“ (plaadifirma Toccata Classics, Eesti Rahvusmeeskoor, tšellist Theodor Sink, dirigent Mikko Üleoja) ja „Baltic Contrasts“ (SOOND, Eesti Rahvusmeeskoor, Leedu Kammerorkester, dirigent Mikko Üleoja). Viimasel kõlab Baltimaade heliloojate Pēteris Vasksi, Justē Janulytē ja Erkki-Sven Tüüri looming.

2024. aasta mais üllitas plaadifirma Chandos Records helikandja, kus Arvo Pärdi teost „De profundis“ ja Šostakoviči 13. sümfooniast esitavad Rahvusmeeskoor ja BBC Filharmoonikud, dirigent John Storgårds.

Eesti Rahvusmeeskoor on oma pika ajaloo jooksul andnud üle 7000 kontserdi alates Eestist kuni Põhja-Ameerika ja Aasiani. Viimase viie aasta jooksul on kontserdireisid viinud koori Belgiasse, Leetu, Hiinasse, Hongkongi, Singapuri, Jaapanisse, Šveitsi ja mujale. Pärast paariaastast välisesinemiste pausi esineti 2023. aasta aprillis Tampere ja mais Manchesteris, esitades Šostakoviči 13. sümfooniast dirigent John Storgårdsi dirigeerimisel.

Eesti Rahvusmeeskoor
Foto: Jaan Krivel

Mais andis koor *à cappella* kavaga kontserdi Londonis, tuues mainekas Kings Place'i saalis ettekandele Veljo Tormise, Giovanni Bonato, Gavin Bryarsi, Justė Janulytė ja Santa Ratniece loomingut. Kontsert kuulus Songlines Encounters Festivali programmi. Sama aasta septembri teises pooles viibis koor kontserditurneel Saksamaal, kus osales Šostakoviči 13. sümfoonia ettekannetel, lavapartneriiks bass Aleksandr Vinogradov, Edela-Saksa Ringhäälingu (SWR) sümfooniaorkester ja dirigent Teodor Currentzis. Kontserdid toimusid Stuttgardi Liederhalle Beethoveni-saalis, Freiburgi kontserdimajas, Mannheimi Rosengartenis ja Hamburgi Elbphilharmonie suures saalis. 2024. aasta veebruaris laulis koor taas Elbphilharmonie suures saalis, kus kanti ette Šostakoviči

13. sümfoonia ja Beethoveni fantaasia klaverile, koorile ja orkestrile, dirigent on Kent Nagano.

2015. aastal omistati Eesti Rahvusmeeskoorile ja Mikk Üleojale riigi kultuuripreemia avalikkuse ette jõudnud väljapaistvate tööde eest.

EESTI RAHVUSMEESKOOR

Pedirigent ja kunstiline juht
Mikk Üleoja

Lauljad:

I tenor

Aleksander Arder, Aivar Kaldre,
Andrus Kirss, Mart Kroon, Priit Lehto,
Lennart Mängli, Valnar Neidre,
Oliver Povel, Kuldar Schüts,
Karel Tohv

II tenor

Priidu Aardam, Mikk Dede,
Reio Blond, Madis Enson, Ero Esko,
Olev Koit, Markus Leppoja,
Grigori Rutškin, Margus Vaht,
Mati Valdaru, Margus Vellmann,
Rihards Zariņš

Bariton

Peeter Hillep, Hanno Hint,
Ott Indermitte, Oleksandr Kadyrov,
René Keldo, Kaarel Kukkk,
Igor Nikiforov, Andrus Poolma,
Alo Rammo, Ants Reinhold,
Andrus Siimon, Stanislav Šeljahhovski

Bass

Andres Alamaa, Jüri Eensoo,
Rasmus Erismaa, Arno Jürjens,
Taavi Kendra, Aare Kruusimäe,
John William Mathre, Nikita
Mištšenko, Mait Männik, Juss Tamm,
Ranno Tamm, Roland Viilukas

Eesti Rahvusmeeskoori juht:
Jana Moosar

Juhi assistent-toimetaja:
Anu Huntsaar

Administraator: René Keldo

Inspitsient: Andres Alamaa

Noodikoguhoidja: Arvo Aun

N **3.10**
kell 19.00
Vanemuise
kontserdimaja

FESTIVALI AVAKONTSERT
Number üks

Hans Christian Aavik viiul • Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Dirigent **Mihhail Gerts**
Kell 18.00 kontserdieelne vestlus **Joonas Hella** ja **Mihhail Gertsiga**

R **4.10**
kell 17.00
Heino Elleri
Muusikakooli
Tubina saal

Eduard Oja autoriõhtu

Karmen Puis sopran • Karl Jõgi viiul
Indrek Leivategija tšello • Joonatan Jürgenson klaver
Katriin Aller ettekanne

R **4.10**
kell 19.00
Estonia
kontserdisaal

FESTIVALI AVAKONTSERT
Number üks

Hans Christian Aavik viiul • Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Dirigent **Mihhail Gerts**
Kell 18.00 kontserdieelne vestlus **Joonas Hella**
ja **Mihhail Gertsiga**

L **5.10**
kell 17.00
Heino Elleri
Muusikakooli
Tubina saal

KONTSERT-VESTLUSRING
Parem kui Brahms?

Tõnu Kalm klarnet • Mihhail Gerts klaver
Age Juurikas klaver

P **6.10**
kell 10.00
Algusega
Vanemuise
kontserdimaja
parklast

**Kultuuriretk
Enn Lillemetsaga**

Buss peatub ka ERMi juures, et soovijad jõuaksid
festivali kontserdile **Elu viiul**

P **6.10**
kell 12.00
Eesti Rahva
Muuseumi
raamatukogu
saal

Elu viiul

Triinu Piirsalu viiul • Mihhail Gerts klaver
Eero Epner sõna

P **6.10**
kell 17.00
Vanemuise
kontserdimaja

FESTIVALI LÖPPKONTSERT
Uuest maailmast

Heili Rosin-Leivategija pikkloflööt • Vanemuise Sümfooniaorkester
Dirigent **Mihhail Gerts**

ROMANTILINE MUUSIKA

Vete kohal

Eesti Rahvusmeeskoor

Dirigent **Frieder Bernius**, Saksamaa

Schubert. „Gesang der Geister über den Wassern“

Mendelssohn. „Aspice Domine“

Schumann. Valik meeskoorilaule

N 31. OKTOOBER 19.00
Estonia kontserdisaal

HOOAJA
PEATOETAJA

admirals

LIVIKO
— anno 1898 —

AUTOPARTNER

Jazz
pesulad

OLEREX

SORAINEN

SELVER
Hea mõte

myfitness
world class gym & studios

 /eestikonsert

 /eesti_konsert

eestikonsert.ee